

Sathiko Sath Nieuwsbrief, mei 2017

Sathiko Sath

Een nieuwe koers

In maart gingen weer twee bestuursleden van Sathiko Sath, Charles van Voorst Vader en Hilde Noë, op werkbezoek bij de stichting in Nepal. Hoe zou het er zijn, nu het land na de aardbeving en de economische boycot bij de Indiase grens in een wat kalmer vaarwater lijkt terechtgekomen? Er lag weer een volle agenda. Het Noodfonds vroeg nog veel aandacht (zie de aparte nieuwsbrief), maar het zou vooral om de kinderen gaan en om al diegenen die ervoor zorgen dat zij het goed hebben op school en in hun hostel. Dat realiseren vraagt erom dat we steeds goed de vinger aan de pols houden en, waar nodig, ons beleid bijstellen. Hoe we de toekomst van Sathiko Sath zien, en welke plannen we daarvoor aan het maken zijn, leest u verderop in deze nieuwsbrief.

De kinderen

Het is iedere keer weer een genoegen de kinderen te ontmoeten in hun hostels. De ouderen onder hen spreken steeds beter Engels en je kunt nu hele gesprekken met ze voeren. De sfeer in de hostels is open en warm, maar ook gedisciplineerd, de verdienste van zorgouders Ratna Kaji en Reba. Ook nu viel dat weer op. Een meisje was jarig en de hele groep zong haar toe. Bij het huiswerk maken 's avonds konden we zien hoe serieus het eraan toeging. Het was muisstil. Op fluisterton hielpen de oudere kinderen de jongere. Maar tijdens de pauze was alles opeens actie. Meisjes studeerden dansen in die bij de komende picknick voor de ouders zouden worden uitgevoerd. De jongens testten de muziekinstallatie en begonnen alvast te zingen. De kleinsten leerden spelenderwijs tellen in het Engels onder leiding van een wat ouder meisje. Wat een plezier. Even later zat iedereen weer rustig achter de boeken.

Op 13 april is in Nepal het jaar 2074 begonnen. Het schooljaar loopt daar parallel aan. Alle kinderen zijn over, vier kinderen uit klas 10 hebben het SEE afgelegd (*Secondary Education Exam*; het vroegere SLC). De uitslag daarvan komt pas in juni of juli. Dan volgt een spannende tijd: een keuze maken voor vervolgonderwijs. Zoals we in eerdere nieuwsbrieven schreven, laten we alleen de meest getalenteerde en gemotiveerde kinderen op onze kosten doorstromen naar het hoger secundair onderwijs (= klas 11+12). Maar niet alleen het examencijfer is bepalend. Deze uitslag moet worden ondersteund door de tests van de Nepal Youth Foundation. De andere mogelijkheid is een *vocational education* ofwel beroepsonderwijs. Dit is er op diverse niveaus. Dat een beroepsopleiding kinderen uiteindelijk veel meer kansen biedt op de Nepalese arbeidsmarkt, daarvan is de Little Angels' School (LAS) overtuigd. De school is dan ook volop plannen aan het maken voor een technische opleiding. Over twee jaar zal die starten. Ook het Nepalese bestuur staat achter onze aanpak. Nu maar afwachten wat de ouders ervan vinden. Want zij wensen vooral 'het hoogste', ongeacht de wensen en mogelijkheden van hun

kind. De vaders en moeders zijn maar moeilijk te overtuigen van de waarde van een beroepsopleiding.

De Little Angels' School

Een bezoek aan de school staat altijd op het programma. Dat verloopt elk jaar volgens een min of meer vast patroon. Maar de LAS zorgde deze keer voor een verrassing. We werden uitgenodigd om naar de grote vergaderzaal te gaan. Daar bleken niet alleen de huidige *principal*, Mr. Mukunda, en de economische directeur, Mr. Rajesh, te zijn, maar ook een heel team van leraren die allemaal SkS-kinderen in hun klas hadden. We begrepen aanvankelijk niet wat de bedoeling was. Maar na een woord van welkom en een blijk van waardering van onze kant, volgde een PowerPoint-presentatie. Daarin werd ieder kind in enkele regels gekarakteriseerd, zowel hun intellectuele mogelijkheden als hun creativiteit, inzet en gedrag. Dat werd mondeling aangevuld door een of meer leraren. Wat ons vooral trof was de grote betrokkenheid van de docenten. De genegenheid voor 'onze' kinderen straalde er werkelijk vanaf. Meer dan ontroerend. Tijdens de gebruikelijke rondgang door de school zagen we de studenten bij verschillende activiteiten: sport, dans, muziek en uiteraard gewoon leren in de klas. Eens te meer raakten we overtuigd van de klasse van de LAS.

Tot slot – en ook dit was een verrassing – konden we zo maar, zonder afspraak, de vroegere *principal* van de LAS spreken, Mr. Umesh. Weinig mensen zijn zo hartelijk en zo inspirerend als Umesh. Hij vertelde over de plannen van de LAS om een technische afdeling op te zetten en hield een vurig pleidooi voor de vocational education: 'This is what we can do for the children of Sathiko Sath.' We kunnen ze helpen hun gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen en een goede plek te verwerven in deze maatschappij. Hij meende het, voor de volle 100%. Hij is ook niet voor niets onderwijsadviseur van de regering. Het moet een hele klus zijn om het onderwijs in Nepal beter te structureren en naar een hoger niveau te tillen.

We twijfelen wel eens of we de kinderen wel naar zo'n dure school moeten sturen. Maar zij voelen zich er thuis. En waar kunnen we deze betrokkenheid en betrouwbaarheid en dit niveau nog vinden?

De drie hostels

Over duur gesproken, de huur van de drie huizen slurpt een groot deel van ons budget op. Nu moest het huurcontract van het tweede huis verlengd worden. Dat betekende ongetwijfeld een fikse verhoging van de huur, gezien de enorme inflatie de laatste twee jaar. Daarnaast wilde de eigenaar van het derde huis het bestaande contract, dat nog drie jaar loopt, openbreken om de huurprijs te kunnen verhogen. Niet iets waarop we zaten te wachten.

In beide gevallen hebben we een paar uur onderhandeld. Gemakkelijk was het niet, maar het eindresultaat mag er zijn. Geen verhoging van 20% bovenop de voor Nepal normale en contractueel vastgelegde verhoging die er ieder jaar is. En dat 'because we like Sathiko Sath so much'. Dat was een opluchting.

Het Nepalese bestuur

In het najaar van 2016 besloot het Nederlandse bestuur om nu eens niet zelf naar Nepal te gaan, maar 'Nepal' naar Nederland te laten komen. Zij nodigden de voorzitter van Sathiko Sath Nepal uit, Supa Tamang, en de adviseur, Basu Dev Neupane. Supa kreeg uiteindelijk geen visum. Maar Basu kwam en verbleef hier van 20 september tot 2 oktober 2016.

Kort voor Basu Dev naar Nederland afreisde, had het Nepalese bestuur een driedaagse training. De leidraad werd gevormd door een aantal vragen die het Nederlandse bestuur per mail aan ze had voorgelegd. Centraal stond de vraag hoe deze Nepalese mannen en vrouwen aankijken tegen hun verantwoordelijkheid, tegen hun (on)mogelijkheden. Hoe ervaren zij deze taak? Tijdens de bestuursvergadering die Basu Dev in Nederland bijwoonde, werd hierop teruggekomen. Volgens hem waren de Nepalese bestuursleden positief over hun lidmaatschap. Maar tegelijk hadden ze vaak het gevoel niet zo erg veel te kunnen bepalen. Daar ligt inderdaad een spanningsveld. Heel veel zaken zijn vastgelegd door het Nederlandse bestuur. Dat is immers de geldschieter. Daarnaast is er de rol van Ratna Kaji. Als manager van de huizen en als directe contactpersoon voor de LAS voert hij het beleid uit, waardoor hij van veel zaken beter op de hoogte is dan de bestuursleden zelf. Voor Ratna is deze situatie evenmin eenvoudig. Tegelijk stellen we vast dat bestuur en Ratna in de praktijk goed samenwerken. Maar het is wel begrijpelijk dat de bestuursleden meer zeggenschap willen. Het valt hen echter moeilijk te begrijpen dat er grenzen zijn aan de financiële mogelijkheden en dat juist die grenzen bepalen wat wel en niet kan. We zien ook regelmatig dat het lastig voor hen is om verder in de toekomst te kijken dan de eerstkomende dagen, of ruimer dan het eigenbelang. Daartoe moet je wel in staat zijn om tot een goed beleid te komen.

We hebben daarom een 'hulpmiddel' gecreëerd: het *Policy and Procedure Manual* (afgekort PPM). Daarin worden de procedures uitgelegd en de verschillende verantwoordelijkheden afgebakend zodat ieders speelveld duidelijk is. De eerste opzet is in Nederland geschreven. Tijdens de driedaagse van het Nepalese bestuur is die tekst grondig doorgenomen. In grote lijnen waren de leden het eens met de voorgestelde tekst. Daaraan voegden ze hier en daar wat voorstellen toe, zoals het bouwen van een eigen hostel. Nu moest het werk weer worden opgepakt door het Nederlandse bestuur.

Het Nederlandse bestuur

We zijn nu in de eindfase van het PPM; de laatste reacties vanuit Nederland zijn in Nepal goedgekeurd en de tekstcorrecties worden geïmplementeerd. Daarna zal de Engelstalige tekst vertaald worden in het Nepalees. We hopen dat dit beleidsstuk de verhoudingen tussen alle geledingen van Sathiko Sath en hun verantwoordelijkheden helder weergeeft en zo een bruikbaar instrument wordt. Wij willen ook graag een verkorte versie voor de ouders maken, zodat ook zij duidelijk weten hoe Sathiko Sath georganiseerd is en werkt, en waar ook hun verantwoordelijkheden liggen.

In het Nederlandse bestuur hebben zich de laatste maanden enkele wisselingen voorgedaan.

- In augustus 2016 verliet Bertie Schonk onze gelederen. Zij was de drijvende kracht achter het PPM. Met haar kritische en scherpe geest heeft zij beslist een heel eigen bijdrage geleverd. Dank hiervoor.
- Ook Ronald Bloemendaal heeft ons verlaten. Hij kon zijn bestuurlijke taak nog maar moeilijk verenigen met zijn werk als interimmanager. Met zijn nuchtere (en vaak ontvullende) insteek heeft hij gedurende bijna acht jaar een heel eigen bijdrage geleverd aan onze stichting. Ook hem zijn we de nodige dank verschuldigd.
- Onze voorzitter, Frans van Meerwijk, worstelt al enige tijd met zijn gezondheid. Hij heeft daarom besloten het voorzitterschap over te dragen aan Hilde Noë, maar gelukkig blijft hij nog bij ons als gewoon lid. Als een van de stichters van Sathiko Sath draagt hij een schat aan ervaring met zich mee. Die willen wij niet missen. Hilde heeft voorlopig een dubbelfunctie, die van secretaris en die van voorzitter.

Ons bestuur had toen wel versterking nodig! Die hebben we gevonden in de persoon van Charles van Voorst Vader. Gezien zijn achtergrond als werktuigbouwkundig ingenieur hebben we hem gevraagd in eerste instantie het Noodfonds op zich te nemen. Het feit dat hij zeer ervaren is in het leiden van (internationale) projecten is eveneens een groot voordeel. Het Noodfonds is een concrete en veelomvattende taak die hem ook de mogelijkheid biedt zowel Sathiko Sath als de Nepalese samenleving beter te leren kennen. Hij heeft die opdracht voortvarend opgepakt. Na de zomer – tegen die tijd zal een deel van de herbouwprojecten klaar zijn – wordt hij de nieuwe voorzitter van Sathiko Sath. We zijn zonder meer blij met hem.

Het Noodfonds

De projecten zitten in een versnelling. Dat berichtten we al in de speciale nieuwsbrief die we stuurden aan iedereen die een geldelijke bijdrage heeft geleverd aan de opbouw van dat fonds. Tijdens hun verblijf in Kathmandu zijn Charles en Hilde naar drie projecten gaan kijken. Deze bezoeken waren meer dan de moeite waard. Maar we verklappen hier niet alles. Veel meer valt te lezen in de aparte nieuwsbrief van het Noodfonds die ongeveer tegelijk met deze nieuwsbrief verschijnt. Mét foto's uiteraard.

Hoe nu verder?

We hebben wel eens eerder geschreven dat de aardbeving in Nepal ook een aardbeving voor Sathiko Sath zelf betekende. Een tijdlang ging onze aandacht meer naar het Noodfonds dan naar educatie, toch onze *core business*. Nu de uitvoering van de herbouwprojecten goed op de rails staat en hun voltooiing in zicht komt, is het de hoogste tijd om ons weer in ons onderwijsproject te verdiepen. Want er liggen toch een aantal grote uitdagingen.

Een heel belangrijke is de financiële situatie op langere termijn. We hebben de indruk dat mensen een beetje geef-moe zijn als het om Nepal gaat. Dat merken wij aan teruglopende inkomsten. Het valt overigens te begrijpen. Iedereen kan horen en lezen dat een groot deel van het enorme bedrag dat na de aardbeving werd bijeengebracht, nog niet benut is. Het handelen van de Nepalese overheid werkt niet altijd mee; het is traag en laks, onduidelijk en bureaucratisch. Daarnaast – en ook dat valt regelmatig te lezen of te horen – verandert de visie op ontwikkelingshulp. Niemand wil nog geld storten in een schijnbaar 'bodemloze' put, en terecht. Ook wordt de roep om duurzaamheid luider (bijv. bij Rotary International). Dat betreft niet alleen het milieu, maar ook projecten zoals het onze. Wij ondersteunen deze visie. Wij zijn ons ervan bewust dat het beter zou zijn als de dorpsbewoners in de afgelegen gebieden zouden leren hoe ze hun arbeidsomstandigheden zo kunnen verbeteren, dat ze zelf het onderwijs van hun kinderen kunnen betalen. Of, nog beter: hoe kan in die dorpen het onderwijs zelf naar een hoger peil worden gebracht? Daarvoor moeten er om te beginnen betere leraren komen. En zo komen we weer bij het uitgangspunt van Sathiko Sath: ervoor zorgen dat kinderen een goede opleiding krijgen zodat ze daarna zelf kunnen bijdragen (wellicht als onderwijzer) aan de leefomstandigheden in de dorpen. Maar dat kost best een aantal jaren en de omstandigheden en opvattingen veranderen snel. Wat kunnen we nu al doen, juist nu onze inkomsten teruglopen?

Als wij ook in de toekomst de afspraak willen nakomen die we met 'onze' huidige kinderen hebben (d.i. twaalf jaar onderwijs), dan zullen we ons moeten aanpassen aan de nieuwe omstandigheden en eisen. Daarom bewegen we momenteel in de richting van een 'tweesporenbeleid' voor Sathiko Sath dat recht doet aan zowel de kinderen als hun dorpsgemeenschap.

1. **Doorgaan met het opleiden van individuele dorpskinderen van arme ouders, met enkele aanpassingen**

In samenspraak met Nepal hebben we een aantal besluiten genomen die tot een kostenbesparing leiden, zodat we aan onze langlopende intentie voor de huidige kinderen kunnen voldoen.

- De komende drie jaar nemen we geen nieuwe kinderen aan.
- Ieder jaar moet een aantal kinderen aan het eind van klas 10 een keuze maken voor vervolgonderwijs. Een deel zal nog twee jaar bij ons blijven, een deel zal vanaf dat moment een eigen weg zoeken.
- Ondertussen zullen er ook kinderen klaar zijn met hun opleiding en op eigen benen verder gaan.
- Er zal op die manier een natuurlijke afvloeiing ontstaan. Zo zullen we over drie jaar de kosten van onderwijs en verblijf voor nog maar veertig kinderen dragen.
- Dan volstaan twee huizen (een eigen hostel komt er zeker niet!). Het is een gelukkige omstandigheid dat op dat moment het contract voor het derde huis verloopt. In het eerste huis kunnen dan de meisjes wonen, in het tweede de jongens. Daarmee voldoen we ook aan een eis van de overheid om jongens en meisjes van jongs af aan apart te huisvesten.
- De nieuwe situatie zal ook meer rust brengen in het leven van Ratna en Reba. Het is nu vaak behoorlijk hectisch.

Dit alles betekent niet dat we in de verdere toekomst geen kinderen meer aanvaarden. Maar wel dat we ook andere manieren gaan onderzoeken om onze doelstelling te verwezenlijken. Zie het tweede spoor.

2. **Het ontwikkelen van een Teach-the-Teacher-programma**

Dit spoor gaan we dit jaar met een werkgroepje uit het bestuur nader onderzoeken. Als we hier een goede modus voor vinden, voldoen we aan de eis van meer duurzaamheid (*sustainability*). Met dit spoor willen we ons namelijk richten op de verbetering van het onderwijs in dorpen, zoals die waar onze kinderen vandaan komen. We hebben dit twee jaar terug al eens geprobeerd.

Toen hebben drie dorpsonderwijzers een paar maanden stage gelopen in de LAS. Ze logeerden in een van de SkS-huizen en als tegenprestatie begeleidden ze de kinderen bij hun huiswerk en studie. Er is toen echter geen 'nazorg' geregeld en dan verdwijnt uiteindelijk het effect van bijscholing. Deze formule is voor ons in feite geen optie meer.

We onderzoeken nu een nieuwe mogelijkheid die veel meer perspectief biedt, maar wel duurder is. Het betreft een initiatief van Kathmandu University. Zij hebben een Teach-the-Teacher-programma waarmee ze zelf naar de scholen in afgelegen dorpen gaan. Niet een paar leerkrachten krijgen dan bijscholing, maar het hele team. Het effect daarvan is veel en veel groter, niet alleen voor de onderwijzers en de scholen in kwestie maar ook voor de kinderen. De nazorg is gegarandeerd. Bovendien is het een flexibel programma; het kan worden aangepast aan de plaatselijke behoeften. Tijdens ons verblijf in Kathmandu hebben we verschillende gesprekken gehad met de Dean, de Assistant-Dean en de verantwoordelijke onderwijskundige van Kathmandu University.

We moeten nog uitpuzzelen hoe we dit programma het best kunnen vormgeven. Behalve dat we er meer kinderen mee bereiken, lijkt het ook nog andere voordelen te bieden. Als het primair onderwijs in hun dorpen echt beter wordt, hoeven kinderen niet zo jong weg van huis. Als ze een goede onderwijsbasis hebben gekregen en ook de capaciteiten hebben, kunnen ze altijd nog naar Kathmandu, hetzij voor klas 11+12, hetzij voor een beroepsopleiding. Aangezien ze langer in hun dorp wonen, is hun binding daarmee gegarandeerd sterker, waardoor een grotere kans bestaat dat ze hun opleiding (tijdelijk) in dienst stellen van hun gemeenschap.

Deze veranderingen in ons beleid (niet in onze uitgangspunten) kunnen uiteraard niet in een handomdraai gerealiseerd worden. Het is een proces dat zorgvuldig moet worden uitgevoerd. Er zijn bovendien de nodige kosten aan verbonden. Maar het is ook een project waarmee we – als het succesvol is – hopelijk nog meer kunnen bijdragen aan de Nepalese maatschappij dan we nu al doen, een project bovendien dat tot veel meer autonomie leidt bij de Nepalese bevolking. Hier en daar hebben we al een proefballonnetje opgelaten. De reacties waren bijzonder positief.

Wilt u meedenken of reageren op onze uitgebreidere doelstellingen? Bezoek de [website](#), bel of mail ons.

Doet u ook mee en blijft u ons steunen?